C/2024/3526

3.6.2024

Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o politike v oblasti práce s mládežou v Európe, ktorá posilňuje postavenie mladých ľudí

(C/2024/3526)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCI V RADE

PRIPOMÍNAJÚC:

1. hodnoty Európskej únie zakotvené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) ([1]);

2. skutočnosť, že cieľom článku 165 ods. 2 a článku 166 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) je podporovať rozvoj kvalitnej práce s mládežou v Únii prostredníctvom zosúladených opatrení;

3. články 21, 23 a 24 Charty základných práv a článok 31 Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa ([2]);

PRIPOMÍNAJÚC POLITICKÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ SA UVÁDZAJÚ V PRÍLOHE I, A NAJMÄ TO, ŽE:

4. hoci má práca s mládežou v celej Európe rôzne formy a je spojená s odlišným vnímaním, tradíciami, zainteresovanými stranami a postupmi, Európska únia pracuje na systematickom a udržateľnom prístupe k rozvoju práce s mládežou s cieľom vytvoriť príležitosti a optimálne podmienky pre rozvoj mladých ľudí na úrovni jednotlivcov, skupín a generácií a zároveň aktívne a dôsledné opatrenia na nápravu vylúčenia, neistoty a deprivácie ([3]);

5. v stratégii Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 sa uznáva, že práca s mládežou zohráva dôležitú úlohu pri posilňovaní postavenia mladých ľudí ([4]). Dopĺňa ju Európsky program práce s mládežou z roku 2020, ktorým sa stanovuje strategický rámec na posilnenie a rozvoj kvality a inovácií v práci s mládežou a na jej uznávanie. Podpora rozvoja kvalitnej práce s mládežou, najmä na miestnej úrovni, je prioritou Európskej únie a jej členských štátov;

6. v stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa sa uznávajú práva detí na participáciu a na hru;

7. boj proti sociálnemu vylúčeniu je jedným z kľúčových záväzkov Európskej únie a jej členských štátov. Sociálne vylúčenie má škodlivý vplyv na pohodu občanov a obmedzuje ich schopnosť prejaviť sa a zúčastňovať sa na dianí v spoločnosti;

UZNÁVAJÚC:

8. spoločné úsilie Európskej únie prostredníctvom programov Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity o posilnenie sociálnej súdržnosti ([5]), podporu aktívnej účasti a začleňovania mladých ľudí, podporu neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a prispievanie k zvyšovaniu kvality systémov podpory mládežníckych činností a spôsobilostí organizácií občianskej spoločnosti v oblasti mládeže v rámci Európskej únie;

9. príspevok Európskej únie ku kvalitnému rozvoju práce s mládežou prostredníctvom programov EÚ pre mládež, najmä prostredníctvom mobility pracovníkov s mládežou a partnerstiev zameraných na spoluprácu, ktorými sa podporuje aj strategický rozvoj postupov, pedagogiky a nástrojov, európskeho programu práce s mládežou a prostredníctvom práce strategických partnerstiev národných agentúr zameraných na spoluprácu (SNAC) v rámci projektov „Europe Goes Local“ (Európa na vašej úrovni) a „Democracy Reloading“ (Späť k demokracii), centier zdrojov SALTO a iných;

([1]) „Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.“

([2]) Najmä právo na účasť na hre a oddychovej činnosti zakotvené v článku 31 Dohovoru o právach dieťaťa a hlavnú povinnosť štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, rešpektovať a podporovať toto právo a podporovať poskytovanie zodpovedajúcich a „ovných možností v oddychovej činnosti a využívaní voľného času.“

([3]) Prehľad existujúcich politických nástrojov, ktoré prispeli k rozvoju tohto systematického a udržateľného prístupu, pozri v prílohe k tomuto uzneseniu: Schild, H., *Mapping Existing European Youth Policy Strategy on Youth Work* (Mapovanie existujúcich európskych stratégií týkajúcich sa politiky v oblasti mládeže, pokiaľ ide o prácu s mládežou) publikácia v oblasti mládeže vydaná pod záštitou belgického predsedníctva Rady Európskej únie (2024).

([4]) Okrem toho 11 európskych cieľov v oblasti mládeže odráža názory mladých Európanov na prácu s mládežou, ktoré sú pre toto uznesenie relevantné.

([5]) Odôvodnenie 1 nariadenia (EÚ) 2021/817.

10. prvú, druhú a tretiu európsku konferenciu o práci s mládežou a ich záverečné vyhlásenia, úsilie o posilnenie rozvoja a vykonávania kvalitnej práce s mládežou v rámci európskeho programu práce s mládežou prostredníctvom bonnského procesu ([6]), ako aj komplementárnosť práce vykonávanej v rámci Rady Európy v súvislosti s prácou s mládežou, ako sa zdôrazňuje v stratégii EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027;

BERÚC DO ÚVAHY:

11. nápady a názory mladých ľudí na prostriedky na posilnenie kompetencií pracovníkov s mládežou pracovať s mladými ľuďmi s nedostatkom príležitostí vyjadrené na belgickej Konferencii EÚ s mládežou, ktorá sa konala 2. – 5. marca 2024 v Gente: mladí ľudia zdôraznili význam podpory profesionálnej práce s mládežou, uznania práce s mládežou a informálneho učenia sa a podpory inkluzívnych priestorov. Podľa ich názoru to možno dosiahnuť štrukturálnymi investíciami a odbornou prípravou pracovníkov s mládežou, ako aj zabezpečením budovania kapacít a nepretržitého dialógu medzi pracovníkmi s mládežou a zainteresovanými stranami, ako sú pedagógovia v oblasti neformálneho a informálneho vzdelávania. Mladí ľudia okrem toho zdôraznili, že základnými krokmi k ochrane práv mladých ľudí s nedostatkom príležitostí a k zlepšeniu informovanosti a kompetencií potrebných na vytvorenie inkluzívnych a bezpečných priestorov pre mladých ľudí sú lepší prístup k možnostiam financovania na miestnej úrovni, participatívna tvorba rozpočtu zameraná na mládež, poskytovanie zdrojov na mobilnú prácu s mládežou a formálne uznávanie dobrovoľníckej práce s mládežou;

12. výsledky Európskej konferencie o miestnej práci s mládežou a demokracii, ktorá sa konala od 20. do 23. februára 2024 v Bruseli, a jej odporúčania na opatrenia uvedené v prílohe IV k tomuto uzneseniu. Počas tejto konferencie zaznelo, že „investovaním do silnej a dlhodobej politiky práce s mládežou na miestnej úrovni založenej na intenzívnom dialógu a účasti vytvárajú miestne samosprávy konkrétne podmienky pre optimálny rozvoj miestnej práce s mládežou. Obce preto potrebujú rámec, ktorý poskytne obrysy a inšpiráciu na vytvorenie miestnych podporných systémov šitých na mieru. Členské štáty by mali investovať do formovania tohto rámca spolu s miestnymi aktérmi v rámci celoeurópskej siete.“Ďalej sa zdôraznilo, že je naliehavo potrebné podporovať investície do účinných a efektívnych postupov týkajúcich sa inklúzie, rovnosti, účasti, demokracie a rozmanitosti. Práca s mládežou na miestnej úrovni a politika v oblasti práce s mládežou na miestnej úrovni sú jedinečným miestom na premietnutie všetkých týchto ľudských hodnôt do konkrétnych postupov;

VÍTAJÚC:

13. štvrtú európsku konferenciu o práci s mládežou, ktorá je naplánovaná na máj – jún 2025 na Malte s finančnou podporou programu Erasmus+ (Mládež);

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE:

14. mladí ľudia nie sú homogénnou skupinou, a preto majú množstvo identít, rozmanitých potrieb, zdrojov a záujmov, prežívajú rôzne životné situácie a pochádzajú z rôznych prostredí. K prosperujúcej a demokratickej spoločnosti prispievajú talent, sila, tvorivosť, angažovanosť a odhodlanie mladých ľudí. Mladí ľudia sú jednou z hnacích síl spoločnosti, ako aj nositelia práv jednotlivcov a sprostredkovatelia solidarity a zmien. Mnohí mladí ľudia preukázali, že sú veľmi odolní a naďalej sa v súvislosti so svojimi obavami mobilizujú, čím prispievajú k pozitívnej zmene v spoločnosti ([7]). Ich úlohu v tejto súvislosti by bolo treba uznať, priznať im ju, podporiť a posilniť;

15. mladí ľudia v celej Európskej únii čelia meniacej sa a komplexnej spoločnosti poznačenej rôznymi bezprecedentnými zmenami a výzvami, ako sú: celosvetová klimatická kríza, pandémia COVID-19, útočná vojna Ruska proti Ukrajine, konflikt na Blízkom východe a konflikty v iných častiach sveta. Tieto okolnosti a javy majú vplyv na duševné zdravie a pohodu detí a mladých ľudí a v posledných rokoch výrazne poznačili európsku spoločnosť a zanechali na nej trvalé následky;

16. inflácia a zvýšenie životných nákladov vyplývajúce z uvedených výziev majú výrazný vplyv na životné podmienky detí a mladých ľudí, čo zase môže viesť k ich chudobe a odrádzať ich od dobrovoľnej účasti na práci s mládežou a znemožňovať prístup k nej. Okrem toho, vzhľadom na to, že dezinformácie, polarizácia a oslabená dôvera v politiku majú vplyv na názory detí a mladých ľudí, ako aj ich aktívne európske občianstvo, je potrebné oživiť demokraciu, a to najmä ochranou a vytváraním občianskeho priestoru. Navyše môžu rôzne migračné javy okrem iného prispieť k väčšej rozmanitosti v európskych spoločnostiach. Tento vývoj formuje spoločenské prostredie, ktoré odhaľuje alebo ďalej zdôrazňuje nerovnosti a ovplyvňuje vnímanie, angažovanosť a postavenie mladých ľudí v spoločnosti;

([6]) Bonnský proces je proces uvedený v európskom programe práce s mládežou ako proces vykonávania tohto programu.
([7]) Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (2018/C 456/01); bod 17 záverov Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o sociálnom rozmere udržateľnej Európy pre mládež (2023/C 185/06).

17. práca s mládežou, ktorá sa nachádza na pomedzí kultúry, rekreácie a voľného času, vzdelávania a učenia sa a sociálnej práce ([8]) prispieva k podpore a posilneniu postavenia mladých ľudí. Pomáha im orientovať sa na ceste k samostatnosti a vymedziť si postavenie v rozvíjajúcom sa prostredí, čo im poskytuje príležitosti zamyslieť sa nad výzvami a pomáha im prijímať rozhodnutia, ktoré sú pre nich najvhodnejšie. Okrem toho sa ukázalo, že účasť na činnostiach súvisiacich s prácou s mládežou je prínosom pre duševné zdravie a pohodu mladých ľudí: cítia vzájomné prepojenie a vytvárajú si pocit spolupatričnosti, solidarity a jednoty pri riešení kľúčových výziev našich spoločností ([9]). Práca s mládežou preto môže mladým ľuďom pomôcť nielen rozvíjať schopnosť vyrovnať sa so súčasnými výzvami, ale ponúka im aj vzdelávacie príležitosti a postupy, ktoré im pomôžu stať sa odolnejšími a lepšie pripravenými čeliť novým a meniacim sa skutočnostiam ([10]);

UVEDOMUJÚC SI, ŽE:

18. na to, aby mohla Európa posilniť postavenie mladých ľudí, potrebuje emancipovaných, informovaných a angažovaných mladých občanov, ktorí veria v otvorenú, demokratickú a mierovú spoločnosť založenú na solidarite a dodržiavaní ľudských práv a zásadách právneho štátu. Práca s mládežou môže podporiť mladých ľudí v tom, aby s odhodlaním a nadšením budovali spravodlivé, otvorené a mierové spoločnosti. Vzhľadom na svoju prirodzenú povahu a preventívnu silu, ako aj schopnosť prispôsobiť sa meniacim sa okolnostiam dokáže práca s mládežou reagovať na spoločenské výzvy a niekedy sa jej zveruje nápravná úloha. Práca s mládežou v celej svojej rozmanitosti a s primeranou podporou však môže mladým ľuďom ponúknuť konkrétne, bezpečné, emancipačné a jedinečné prostredie, v ktorom sa môžu angažovať a spájať sa;

19. prekážky zapojenia sa do činností v oblasti práce s mládežou pretrvávajú a v posledných rokoch sa ešte viac prehĺbili. Okrem toho spoločenský tlak a zmeny životných podmienok ovplyvňujú zapojenie mladých ľudí, vytvárajú tlak na prácu s mládežou, ktorú vykonávajú dobrovoľníci, a vedú k vzniku nových foriem dobrovoľného zapojenia mladých ľudí a/alebo k dopytu po nich;

20. neoddeliteľnou súčasťou práce s mládežou je vytvorenie nevyhnutných predpokladov a priestoru pre mladých ľudí na spoločné skúmanie, experimentovanie a užívanie si pocitu spolupatričnosti pri práci s mládežou, najmä prostredníctvom učenia sa praxou, vrátane hier a iných neformálnych a informálnych vzdelávacích činností. V tejto súvislosti rôzne skupiny organizujú a využívajú verejný priestor a delia sa oň na rôzne účely. Mladí ľudia s nedostatkom príležitostí majú zvyčajne k verejnému priestoru odlišný vzťah a odlišný stupeň závislosti od neho ([11]), čo si vyžaduje prehodnotenie spôsobu jeho organizácie. To si vyžaduje ďalšie úvahy o podobe verejného priestoru vrátane otázky, ako uspokojiť potreby a zvyky rôznych skupín, aby sa vytvorili nevyhnutné predpoklady a priestory potrebné na činnosti súvisiace s prácou s mládežou;

21. na to, aby sa práci s mládežou dostalo ďalšieho ocenenia a uznania je potrebné, aby bol spoločenský vplyv práce s mládežou – a to aj na miestnej úrovni – viditeľnejší a hmatateľnejší. Uznávanie práce s mládežou v spoločnosti ([12]) zostáva v Európe dôležitou výzvou a je jedným z cieľov európskeho programu práce s mládežou; Okrem toho je potrebné klásť ešte väčší dôraz na uznávanie zručností a kompetencií získaných alebo rozvíjaných v rámci práce s mládežou;

22. na to, aby sa práca s mládežou rozvíjala, musí byť prioritou na všetkých úrovniach, od miestnej po regionálnu a národnú až po európsku a medzinárodnú. Rozvoj kvalitnej práce s mládežou možno dosiahnuť cielenou politikou a podpornými opatreniami na všetkých úrovniach na základe odhodlaného a udržateľného prístupu. Ku každodennému životu mladých ľudí majú najbližšie miestne a regionálne orgány a mládežnícke organizácie, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore rozvoja kvalitnej práce s mládežou;

([8]) Williamson H., Coussée F., „Chapter 14 – Reflective trialogue: conclusions from the history project – 12 trilemmas for youth work", The history of youth work in Europe, (Kapitola 14 – Reflexívny trialóg: závery z projektu v oblasti histórie – 12 trilem týkajúcich sa prácu s mládežou. História práce s mládežou v Európe, zväzok 7 (partnerstvo medzi Európskou komisiou a Radou Európy v oblasti mládeže, 2019), s. 193– 208.

([9]) Ako sa uvádza v záveroch Rady a zástupcov vlád členských štátov o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu mladých ľudí v Európskej únii (C/2023/1337), „významnú úlohu, pokiaľ ide o podporu pohody mladých a prevenciu duševných problémov, zohráva najmä práca s mládežou."

([10]) V tejto súvislosti pozri v prílohe k tomuto uzneseniu: Williamson, H., Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (Kde sme teraz, Práca s mládežou v súčasnej Európe) (október 2023), publikáciu vydanú pod záštitou belgického predsedníctva Rady Európskej únie v oblasti mládeže (2024).

([11]) M. Moris & M. Loopmans (2019) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium, Journal of Youth Studies (Demarginalizácia mladých vo verejnom priestore: kritickí pracovníci s mládežou a miestne samosprávy v boji o verejný priestor v Belgicku, Žurnál štúdií o mládeži), 22:5, 694 – 710.

([12]) Výklad v súlade so záverečným vyhlásením 3. európskej konferencie o práci s mládežou – Ukazovatele smeru pre budúcnosť, Bonn, 10. decembra 2020, s. 12 – 14.

V TEJTO SÚVISLOSTI SA ZAMERIAVAJÚ NA ÚLOHU PRÁCE S MLÁDEŽOU V EURÓPE POSILŇUJÚCEJ POSTAVENIE MLADÝCH ĽUDÍ:

23. nadviazaním na existujúce politické opatrenia a stanovením parametrov, ktoré umožnia, aby si práca s mládežou našla svoje miesto a prispôsobila sa tak, aby podporovala mladých ľudí v ich úsilí orientovať sa na ceste k samostatnosti v rámci novej reality. To sa má dosiahnuť uplatňovaním schopnosti konať, účasti a inklúzie a v kontexte optimálnych životných podmienok, politickej a občianskej angažovanosti a pocitu sebaurčenia;

24. rozvojom kvalitnej práce s mládežou ([13]) a politiky práce s mládežou na všetkých úrovniach s náležitým ohľadom na miestnu úroveň, ktorá má k mladým ľuďom najbližšie;

25. umožnením vytvárania priaznivých prostredí ([14]), najmä ich spoluvytváraním spolu s pracovníkmi s mládežou a mladými ľuďmi, aby sa zabezpečilo, že činnosti súvisiace s prácou s mládežou sa budú môcť organizovať vo verejných priestoroch spôsobom, ktorý najviac vyhovuje potrebám mladých ľudí;

26. zabezpečením rovnakého prístupu k práci s mládežou pre všetkých mladých ľudí, a to aj prostredníctvom práce s mládežou v teréne, napríklad podporou sietí medzi prácou s mládežou a sociálnou prácou, ako aj príslušných zainteresovaných strán z iných oblastí, ktoré pracujú s mladými ľuďmi s nedostatkom príležitostí, a prípadne organizácií, ktoré ich zastupujú;

27. poskytnutím pracovníkom s mládežou vzdelávanie, odbornú prípravu a výučbu, kompetencie (t. j. znalosti, zručnosti, hodnoty, postoje a kritické myslenie) a zdroje potrebné na podporu činnosti mladých ľudí, ich vplyvu a schopnosti orientovať sa v meniacej sa realite;

28. uľahčovaním a podporou nových foriem dobrovoľnej a občianskej angažovanosti, a to fyzickej i online;

29. podporou spoločenského ocenenia a uznania práce s mládežou ([15]) v meniacich sa európskych spoločnostiach;

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A EURÓPSKU KOMISIU, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY VO SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH OBLASTIACH PÔSOBNOSTI A NA PRÍSLUŠNÝCH ÚROVNIACH:

30. podľa potreby rozvíjali alebo ďalej podporovali komplexnú politiku práce s mládežou, ktorá dopĺňa širšiu politiku v oblasti mládeže, a to začlenením rámcov a udržateľných mechanizmov podpory a financovania rozvoja kvalitnej práce s mládežou, pričom sa zohľadnia existujúce skutočnosti a aktéri v oblasti práce s mládežou, ako aj nové, experimentálnejšie a inovatívnejšie postupy práce s mládežou. Táto politika v oblasti práce s mládežou by mala vychádzať z existujúcich politických iniciatív týkajúcich sa práce s mládežou, mala by byť založená na dôkazoch a poznatkoch a ďalej sa rozvíjať v úzkej spolupráci so spoločenstvom praxe pre prácu s mládežou;

31. podporovali rozvoj, vykonávanie, hodnotenie a propagáciu kvalitnej práce s mládežou na všetkých úrovniach, a to s náležitou pozornosťou na miestnej úrovni, a naďalej podporovali posilňovanie rozvoja, vykonávania a hodnotenia kvalitnej práce s mládežou, ak je to vhodné, najmä v rámci európskeho programu práce s mládežou;

32. využívali prierezovosť ako prostriedok na identifikáciu a pochopenie prekážok a výziev, ktorým mladí ľudia, najmä tí s nedostatkom príležitostí, čelia pri prístupe k práci s mládežou, a prijali opatrenia na prekonanie týchto prekážok; Politické opatrenia a kroky by mali byť preventívne a mali by tiež reagovať na rozmanitú škálu identít, prekážok a problémov mladých ľudí;

33. uľahčovali a stimulovali informovanie mladých ľudí o kvalitnej práci s mládežou a rovnaký prístup ku kvalitnej práci s mládežou. Okrem toho prostredníctvom činností zameraných na prácu s mládežou zabezpečili, aby mladí ľudia mali rovnaký prístup ku kvalitným informáciám týkajúcim sa ich práv, povinností a príležitostí a mali z nich prospech;

34. uľahčovali a podporovali nové a inovatívne formy dobrovoľnej a občianskej angažovanosti, fyzickej aj virtuálnej, a poskytovali zdroje, priestor a iné formy podpory pre tieto nové formy práce s mládežou;

35. pokročili v úsilí o uľahčenie, vytvorenie, spoluvytvorenie a podľa možnosti spoločné riadenie priaznivých prostredí, ktoré sú potrebné na zabezpečenie toho, aby sa činnosti súvisiace s prácou s mládežou mohli organizovať vo verejnom priestore spôsobmi, ktoré sú pre príjemcov najvhodnejšie, a to najmä:

([13]) Ako sa uvádza v prílohe „Opisy“ k tomuto uzneseniu.
([14]) Ako sa uvádza v prílohe „Opisy“ k tomuto uzneseniu.
([15]) Ako sa uvádza v prílohe „Opisy“ k tomuto uzneseniu.

a) zapojením mladých ľudí do organizácie verejného priestoru, a teda využívaním inkluzívnej perspektívy mládeže pri organizácii verejných priestorov s cieľom umožniť vytvorenie priaznivého prostredia pre prácu s mládežou a vytváranie a ochranu priestoru občianskej spoločnosti;

b) ďalším vytváraním alebo podporou fyzicky aj virtuálne prístupných priestorov na združovanie mladých ľudí, v ktorých sa môžu realizovať a propagovať činnosti zamerané na prácu s mládežou;

c) oživením učenia sa praxou vrátane hrania sa prostredníctvom združovania sa („la vie associative“ ([16])) v rámci práce s mládežou. Možno to dosiahnuť vytvorením kultúry užitočnej hravosti s cieľom uznať a zdôrazňovať učenie sa praxou vrátane hrania sa ako prostriedku neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia sa, čím sa prispeje k posilneniu dôvery mladých ľudí v sociálny priestor a k rozvoju ich tvorivosti a sociálnych kompetencií. To zase prispieva k celoživotnému a prierezovému vzdelávaniu a schopnosti orientovať sa v rôznych sociálnych kontextoch;

d) vytvorením participatívnej kultúry pomocou metód prispôsobených príslušným záležitostiam, zúčastneným skupinám mladých ľudí a kontextu, v ktorom účasť prebieha;

36. pracovali na perspektíve zdola nahor tým, že umožnia, aby miestne poznatky, skúsenosti a prax v oblasti organizácie práce s mládežou na miestnej úrovni boli zdrojom informácií na európskej úrovni. To možno v prípade potreby dosiahnuť poskytnutím zdrojov, kanálov a platforiem na výmenu informácií obciam a iným miestnym alebo regionálnym samosprávam s cieľom umožniť im precítiť európsku identitu, spolupracovať a obohatiť miestnu úroveň o európsky rozmer, napríklad v rámci existujúcich programov EÚ, alebo posilnením viacúrovňového riadenia;

37. zintenzívnili úsilie o vytvorenie rovnakých podmienok pre pracovníkov s mládežou v celej Európe s cieľom nastaviť vzdelávanie a odbornú prípravu pracovníkov s mládežou v celej Európskej únii na účely vytvorenia profilov a prípadne kompetencií zahŕňajúcich vedomosti, postoje, zručnosti, hodnoty a kritické porozumenie, ktoré sú potrebné na zabezpečenie kvalitnej práce s mládežou. Toto spoločné chápanie by sa mohlo dosiahnuť prostredníctvom výmeny osvedčených postupov v celej Európskej únii a malo by zohľadňovať existujúce rámce kompetencií a hodnotiace nástroje, ako je európska stratégia odbornej prípravy pre prácu s mládežou, portfólio práce s mládežou a preukaz mládeže „Youthpass“;

38. podporovali vzdelávanie a odbornú prípravu dobrovoľníkov a platených pracovníkov s mládežou, a to najmä podporou vykonávania záverov Rady o vzdelávaní a odbornej príprave pracovníkov s mládežou, o inteligentnej práci s mládežou a o digitálnej práci s mládežou. Okrem toho presadzovali uznávanie a potvrdzovanie práce s mládežou podporou vzdelávania, odbornej prípravy, kariérnych vyhliadok a dráh pracovníkov s mládežou a poskytovali informácie o dostupných možnostiach odbornej prípravy a vymieňali si ich;

39. poskytli ďalšie uznanie práci s mládežou ako prostriedku na pomoc mladým ľuďom pri prechode do dospelosti a k samostatnosti, a pritom uznali, že má skutočný vplyv na jej príjemcov, ktorý si zaslúži väčšiu viditeľnosť;

40. vyzdvihli prácu s mládežou ako hnaciu silu začleňovania, a to stimulovaním, podporou, dokumentovaním a vyzdvihovaním rozmanitosti jej účastníkov, pričom sa zohľadní, že mladí ľudia nie sú homogénnou skupinou, a preto majú množstvo identít, rozmanitých potrieb, zdrojov a záujmov, prežívajú rôzne životné situácie a pochádzajú z rôznych prostredí;

41. vytvorili podmienky, ktoré organizáciám občianskej spoločnosti na všetkých príslušných úrovniach umožnia viac sa zapájať do spolupráce na úrovni EÚ s cieľom výraznejšie upriamiť pozornosť na prácu s mládežou, zlepšiť príležitosti pre mladých ľudí a zvýšiť kvalitu a inovácie v rámci práce s mládežou na všetkých úrovniach;

42. poskytovali informácie o príslušných projektoch strategickej spolupráce medzi národnými agentúrami, koordinovali ich a využívali a v prípade potreby ich začlenili do politických plánov;

([16]) Pokiaľ ide o pojem „la vie associative“, pozri Williamson, H., Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (Kde sme teraz: práca s mládežou v súčasnej Európe) (Október 2023), s. 111 a nasl.

43. vykonávali alebo podporovali výskum a spolu s príslušnými aktérmi zhromažďovali rozčlenené údaje o prijímateľoch práce s mládežou, pracovníkoch s mládežou, udržateľnosti, vplyve a dostupnosti práce s mládežou. V spolupráci s tvorcami politík, pracovníkmi s mládežou, ako aj so samotnou mládežou a s výskumníkmi v oblasti práce s mládežou preskúmali spôsoby a vyvinuli prostriedky na meranie vnútorných aj vonkajších výsledkov príjemcov a vplyvu na nich prostredníctvom kvantitatívnych a kvalitatívnych výskumných metód. Pracovníkom s mládežou to umožní zamyslieť sa nad svojou prácou a prezentovať výsledky a vplyv svojich činností;

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY NA PRÍSLUŠNÝCH ÚROVNIACH A S RIADNYM ZRETEĽOM NA SVOJU PRÍSLUŠNÚ VNÚTROŠTÁTNU SITUÁCIU:

44. podporovali miestne orgány pri poskytovaní informácií o politikách práce s mládežou, zdrojoch a zapájaní sa do politík práce s mládežou na iných úrovniach a vytváraním optimálnych podmienok pre ne;

45. zabezpečili nezávislosť práce s mládežou a začlenili prácu s ňou do všetkých ostatných relevantných odvetví, a pritom zabezpečili rozmanitosť a kvalitu práce s mládežou s cieľom podporiť mladých ľudí pri prechode do dospelosti v meniacich sa časoch;

46. uľahčovali alebo vytvárali priaznivé podmienky, aby sa mladí ľudia zo všetkých prostredí mohli podieľať na navrhovaní verejného priestoru a prostredí na život;

47. zvážili poskytovanie podpory pracovným priestorom pre mládež, napríklad prostredníctvom dlhodobého a stabilného financovania a infraštruktúry – zahŕňajúcej vnútorné aj vonkajšie zariadenia – vo verejných priestoroch;

48. podporovali vytváranie a využívanie fyzických a virtuálnych priestorov s označením kvality pre prácu s mládežou a spoluprácu s príslušnými inštitúciami, ako je Rada Európy a jej značka kvality pre mládežnícke centrá;

49. podporovali učenie sa praxou vrátane hry ako metódy neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa v rámci pravidelnej ponuky práce s mládežou ako prostriedku na rozvoj životných zručností príjemcov práce s mládežou;

50. investovali do budovania väčšieho počtu partnerstiev medzi oblasťou práce s mládežou a inými sektormi s cieľom posilniť schopnosť presadzovania sa zo strany komunity praxe v oblasti práce s mládežou a vytvoriť širšie uznanie prínosu práce s mládežou pre životy mladých ľudí;

51. vykonávali, uľahčovali a podporovali dlhodobý výskum založený na dôkazoch o vplyve práce s mládežou na mladých ľudí a spoločnosť;

52. ďalej podporovali správne orgány v oblasti práce s mládežou vypracúvaním a vykonávaní m politík a opatrení v oblasti práce s mládežou;

53. uľahčovali jednoduché správne postupy pre organizácie v oblasti práce s mládežou a usilovali sa o ne;

54. uľahčovali a stimulovali inováciu v rámci spoločenstva praxe pre prácu s mládežou;

VYZÝVAJÚ EURÓPSKU KOMISIU, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

55. posilnila zameranie na rozvoj politiky práce s mládežou a nabádala členské štáty, aby v prípade potreby výslovne zahrnuli rozmer práce s mládežou do svojich vnútroštátnych politík a programov v oblasti mládeže, a to uľahčovaním výmeny najlepších postupov a budovania kapacít pracovníkov s mládežou, mladých ľudí a organizácií práce s mládežou, ako aj tvorcov politík v oblasti mládeže, najmä prostredníctvom programov EÚ pre mládež;

56. ďalej podporovala synergie medzi stratégiou EÚ pre mládež vrátane 11 európskych cieľov v oblasti mládeže, európskym programom práce s mládežou a programom EÚ pre mládež;

57. preskúmala možnosť vytvorenia osobitných opatrení na experimentovanie v oblasti politiky v rámci programov EÚ pre mládež, ktoré členským štátom umožnia nadväzovať strategické partnerstvá zamerané na rozvoj kvalitnej práce s mládežou;

58. v rámci príslušných iniciatív, ako je Nový európsky Bauhaus, poskytovala podporu alebo pokračovala v podpore a stimulovaní pretvárania verejných priestorov s cieľom zabezpečiť, aby boli vhodné pre mládež a prácu s mládežou;

59. preskúmala možnosť vytvoriť silné prepojenie medzi iniciatívou Nový európsky Bauhaus a priestormi pre prácu s mládežou začlenením hľadiska mládeže do iniciatívy a začlenila Nový európsky Bauhaus do možností financovania EÚ s cieľom zabezpečiť udržateľné prístupy k vytváraniu priaznivého prostredia;

60. zdôraznovala úlohu práce s mládežou pri zelenej a digitálnej transformácii, pri riešení demografických výziev a vytvorila prepojenia medzi prácou s mládežou a inými oblasťami záujmu mladých ľudí, ako je klíma, digitalizácia a zamestnanosť;

61. stimulovala výmenu informácií a spoluprácu medzi koordinátorom EÚ pre mládež a koordinátorom Európskej komisie pre práva dieťaťa, ako aj ďalšími príslušnými koordinátormi Európskej komisie s cieľom zviditeľniť prácu s mládežou vo všetkých politikách EÚ;

62. v spolupráci s partnerstvom medzi EÚ a Radou Európy zameraným na mládež medzi Európskou komisiou a Radou Európy v oblasti mládeže a inými zainteresovanými stranami v oblasti práce s mládežou na európskej úrovni, ako sú organizácie občianskej spoločnosti, zvážila možné spôsoby posúdenia možnosti zavedenia európskeho mechanizmu uznávania práce s mládežou alebo usmernení pre jej validáciu na základe systematických a štruktúrovaných následných opatrení v kombinácii s vlastným a externým hodnotením, ako aj vhodné riadiacej štruktúry v rámci partnerstva EÚ a Rady Európy v oblasti mládeže;

63. zabezpečila kontinuitu poznatkov o práci s mládežou výmenou najlepších postupov, najmä prostredníctvom špecializovaných sietí alebo online nástrojov, ako je partnerstvo medzi Európskou komisiou a Radou Európy v oblasti mládeže, Wiki pre mládež, Európsky portál pre mládež, zdrojové centrá SALTO, sieť RAY a Európske vzdelávacie centrum pre politiku v oblasti mládeže, alebo iné relevantné nástroje, a zabezpečili ich viditeľnosť;

64. štrukturálne začlenila budúce konferencie o práci s mládežou do programov EÚ pre mládež;

65. zvyšovala informovanosť o programoch EÚ pre mládež a uľahčovala prístup k nim, najmä prostredníctvom prístupných formátov, ktoré zvyšujú ich atraktívnosť a zjednodušujú pravidlá výpočtu nákladov a administratívne pravidlá;

66. zabezpečila primeranú podporu zo strany EÚ pre činnosti súvisiace s prácou s mládežou, a to najmä tým, že sa pre zainteresované strany v oblasti práce s mládežou na vnútroštátnej, regionálnej a najmä miestnej úrovni stane financovanie z prostriedkov EÚ, napríklad prostredníctvom existujúcich programov EÚ pre mládež vrátane ich podmienok a procesu, jednoduchším, atraktívnejším a ľahšie dostupným, a to najmä využívaním mikroprístupu a umožnením experimentovania. Zlepšila aj šírenie informácií o dostupných možnostiach financovania;

67. v prípade potreby posilnila spoluprácu medzi EÚ a Radou Európy prostredníctvom partnerstva medzi Európskou komisiou a Radou Európy v oblasti mládeže s cieľom ďalej podporovať vykonávanie európskeho programu práce s mládežou prostredníctvom zhromažďovania poznatkov a dôkazov a rozvoja nástrojov odbornej prípravy. To by sa dalo dosiahnuť napríklad prostredníctvom:

a) zváženia koordinovaných a štrukturálnych investícií partnerstva do riadenia bonnského procesu a zabezpečenia synergií a prepojení medzi partnerstvom a inými aktérmi, ktorí prispievajú k bonskému procesu a podporujú ho;

b) investovania do rozvoja kvalitnej práce s mládežou identifikovaním potrebných udržateľných štruktúr a zdrojov, v prípade potreby vytvorením spoločného chápania kvalitnej práce s mládežou prostredníctvom prístupu založeného na dôkazoch, vytvorenia siete rôznych zainteresovaných strán a zabezpečenia zmysluplnej spolupráce medzi nimi, zvyšovania synergií a pomocou pri zaujímaní koordinovaného prístupu k vzdelávaniu a odbornej príprave platených aj dobrovoľných pracovníkov s mládežou;

c) podporou posilnenej spolupráce prostredníctvom presadzovania intenzívnejších interakcií medzi pracovníkmi s mládežou a odborníkmi z rôznych relevantných oblastí, čím sa rozšíri škála činností v oblasti práce s mládežou a podporia sa inovačné postupy;

d) vykonávania podporných opatrení na posilnenie postavenia práce s mládežou a jej zintenzívnenia ako prostriedkov umožňujúcich demokratickú angažovanosť a aktívnu účasť mladých ľudí;

e) v spolupráci so školiteľmi, pedagógmi a výskumnými pracovníkmi prostredníctvom aktívneho zapájania pracovníkov s mládežou do formovania rozvoja kvalitnej práce s mládežou v rámci európskeho programu práce s mládežou;

f) preskúmania spôsobov monitorovania rozvoja kvalitnej práce s mládežou v celej Európe vytvorením indexu pokroku v oblasti kvality práce s mládežou;

VYZÝVAJÚ KOMUNITU PRAXE PRE PRÁCU S MLÁDEŽOU, ABY:

68. ďalej podporovala spoločenskú angažovanosť mladých ľudí;

69. zabezpečila, že sa mladým ľuďom budú poskytovať informácie v podobe vhodnej pre mládež a rovnaký a bezpečný prístup k činnostiam v oblasti práce s mládežou a účasť na nich;

70. vytvorila priaznivé prostredie pre rozvoj a uznávanie kvalitnej práce s mládežou a nadviazala dialóg so všetkými príslušnými partnermi s cieľom optimalizovať verejné priestory pre postupy práce s mládežou v prospech mladých ľudí;

71. zvýšila informovanosť o význame nepretržitej práce na zdrojoch a kompetenciách pracovníkov s mládežou ([17]) a vypracovala mentorské programy a programy odbornej prípravy pre začínajúcich pracovníkov s mládežou a pracovníkov s mládežou, ktorí už v tejto oblasti pôsobia;

72. zvýšila povedomie organizácií práce s mládežou a pracovníkov s mládežou o dôležitosti prispievania k záležitostiam týkajúcim sa politiky a podporovala to, aby získavali kompetencie, ktoré sú na to potrebné;

73. pokročila v úsilí s cieľom umožniť pracovníkom s mládežou investovať do inovácií a zdôrazniť, že jedným z možných spôsobov inovácie je medzinárodná prax, napríklad formou účasti na programe Erasmus+ a Európskom zbore solidarity;

74. podporovala uznávanie práce s mládežou na spoločenskej úrovni a zamerala sa na odstránenie prekážok, ktoré tomuto uznaniu bránia, a pokračovala v investovaní do partnerstiev s inými relevantnými oblasťami politiky, ako sú zdravie a dobré životné podmienky, životné prostredie a klíma, vzdelávanie a odborná príprava, medzinárodná spolupráca a európske hodnoty, zamestnanosť a začlenenie, ako aj s miestnymi a regionálnymi orgánmi a zainteresovanými stranami, aby ako sociálni partneri upevnili postavenie práce s mládežou;

75. posilnila a rozvíjala siete organizácií práce s mládežou s cieľom podporiť spoluprácu a koordináciu pri rozvoji kvalitnej práce s mládežou a podporila väčšiu interakciu a spoluprácu s inými aktérmi v oblasti práce s mládežou, najmä s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ako aj väčšiu koordináciu a spoluprácu v rámci komunity praxe s cieľom vytvoriť pevný ekosystém práce s mládežou;

76. ďalej investovala do vykonávania európskeho programu práce s mládežou a účasti na budúcich konferenciách o práci s mládežou ako prostriedku na ďalší rozvoj kvalitnej práce s mládežou na všetkých úrovniach;

VYZÝVAJÚ VŠETKÝCH AKTÉROV ZAPOJENÝCH DO ČINNOSTÍ EURÓPSKEJ SPOLUPRÁCE V OBLASTI MLÁDEŽE ([18]), ABY SA USILOVALI:

77. vytvoriť synergie, nadviazať spoluprácu a zabezpečiť koordináciu s organizáciami občianskej spoločnosti pôsobiacimi v oblasti mládeže a práce s mládežou;

([17]) V súlade s odporúčaním Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (2018/C 189/01).

([18]) Vychádzajúc zo skúseností a rozhodnutí týkajúcich sa spolupráce v oblasti mládeže v minulých rokoch sa stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 snaží riešiť súčasné aj nadchádzajúce výzvy, ktorým čelia mladí ľudia po celej Európe. Stratégia EÚ pre mládež poskytuje rámec cieľov, zásad, priorít, kľúčových oblastí a opatrení pre spoluprácu týkajúcu sa politiky v oblasti mládeže pre všetky príslušné zainteresované strany s náležitou pozornosťou venovanou ich jednotlivým právomociam a zásade subsidiarity. Príslušnými zainteresovanými stranami sú, okrem iných aj členské štáty EÚ, príslušné inštitúcie Európskej únie a iné medzinárodné inštitúcie, ako napríklad Rada Európy, ďalej miestne a regionálne orgány, rady mládeže, mládežnícke organizácie, organizácie pracujúce s mladými ľuďmi, pracovníci s mládežou, výskumní pracovníci, ktorí sa zaoberajú otázkou mládeže, a aktéri občianskej spoločnosti, ako aj štruktúry programu Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity a ich nadväzujúcich programov. Uznesenie o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (2018/C 456/01).

PRÍLOHA I

Politické súvislosti

Európska únia

— Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu mladých ľudí v Európskej únii (C/2023/1337),

— Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o podpore medzigeneračného rozmeru v oblasti mládeže s cieľom posilniť dialóg a sociálnu súdržnosť (2022/C 495/03),

— Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa, [COM(2021) 142 final)],

— Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o ochrane a vytváraní priestoru občianskej spoločnosti pre mladých ľudí uľahčujúceho zmysluplnú účasť mládeže (2021/C 501 I/04),

— Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o rámci na vytvorenie európskeho programu práce s mládežou (2020/C 415/01),

— Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o rozširovaní príležitostí pre mladých ľudí vo vidieckych a vzdialených oblastiach (2020/C 193/03),

— Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o digitálnej práci s mládežou (2019/C 414/02),

— Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o vzdelávaní a odbornej príprave pracovníkov s mládežou (2019/C 412/03),

— Uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 (2018/C 456/01),

— Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (2018/C 189/01),

— Závery Rady o inteligentnej práci s mládežou (2017/C 418/02),

— Závery Rady o úlohe práce s mládežou pri podpore mladých ľudí v rozvíjaní základných životných zručností uľahčujúcich ich úspešný prechod do dospelosti, aktívneho občianstva a pracovného života (2017/C 189/06),

— Závery Rady o prínose kvalitnej práce s mládežou k rozvoju, pohode a sociálnemu začleneniu mladých ľudí (2013/C 168/03),

— Odporúčanie Rady o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (2012/C 398/01),

— Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o práci s mládežou (2010/C 327/01),

— Biela kniha Európskej komisie, Nový impulz pre európsku mládež [KOM(2001) 681 v konečnom znení],

— Konferencia o budúcnosti Európy – správa o konečnom výsledku (máj 2022),

Rada Európy

— Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec (2023)9 o aktívnej politickej účasti mládeže z národnostných menšín,

— Uznesenie Výboru ministrov Rady Európy CM/Res (2020)2 o stratégii Rady Európy pre sektor mládeže do roku 2030,

— Kongres miestnych a regionálnych samospráv, práca s mládežou: úloha miestnych a regionálnych samospráv [CG-FORUM(2021)01 – 02 final], [CG-FORUM(2021)01 – 02 final],

— Odporúčanie Výboru ministrov členským štátom CM/Rec(2017) 4 o práci s mládežou

— Odporúčanie Výboru ministrov členským štátom CM/Rec(2010) 8 o práci s mládežou

Partnerstvo medzi Európskou komisiou a Radou Európy v oblasti mládeže

— Analýza cieľov európskej politiky práce s mládežou: úloha partnerstva medzi EÚ a Radou Európy v oblasti mládeže v interakcii medzi Európskou úniou a Radou Európy (2021).

PRÍLOHA II

Opisy

Kvalitná práca s mládežou.

Práca s mládežou je široký pojem, ktorý zahŕňa širokú škálu činností sociálneho, kultúrneho, vzdelávacieho, environmentálneho, športového a politického charakteru, ktoré vykonávajú mladí ľudia, do ktorých sú mladí ľudia zapojení alebo ktoré sú pre nich určené, a to v skupinách alebo jednotlivo. Možno ju považovať za špecifický a jedinečný prístup v rámci širšieho spektra pedagogických a vzdelávacích systémov (vzdelávanie, sociálna starostlivosť, prevencia, spravodlivosť, odborná príprava, zamestnateľnosť atď.), ktoré často podporujú alebo vytvárajú vlády. Vykonávajú ju platení a dobrovoľní pracovníci s mládežou, pričom táto práca je založená na neformálnych a informálnych vzdelávacích procesoch zameraných na mladých ľudí a na dobrovoľnú účasť.

Práca s mládežou zahŕňa prácu s mladými ľuďmi a spoločnosťami, v ktorých žijú, a ktorou sa uľahčuje aktívna účasť a začlenenie mladých ľudí do ich komunít a do rozhodovania. Jej primárnou funkciou je zohrávať dôležitú úlohu v osobnom a sociálnom rozvoji mladých ľudí, ich účasti na spoločenskom živote a na transformáciách, ktorými prechádzajú. Práca s mládežou vytvára priestor pre združovanie a premosťovania na podporu mladých ľudí pri prechode do dospelosti a samostatnosti ([1]). Tieto priestory a premostenia pomáhajú príjemcom nájsť v živote konštruktívne cesty a pokračovať v nich, čím prispievajú k ich osobnému a sociálnemu rozvoju a k spoločnosti ako celku. Ukázalo sa, že práca s mládežou je konkrétnym a povzbudzujúcim prostredím pre aktívnu demokraciu a občiansku angažovanosť. Zohráva preto kľúčovú úlohu pri podpore dobrovoľného a konštruktívneho zapojenia mladých ľudí. Vytvára tiež prostredie, ktoré sa vyznačuje užitočnou hravosťou, v ktorom si môžu mladí ľudia užiť vzájomnú blízkosť. Toto prostredie posilňuje tvorivosť a sociálne kompetencie mladých ľudí, najmä pokiaľ ide o demokratické spolužitie a solidaritu. Európske činnosti v oblasti práce s mládežou otvárajú príležitosti na precítenie európskeho rozmeru, a tak vybavujú mladých ľudí kompetenciami potrebnými na rozvoj európskeho pocitu spolupatričnosti, a to aj v globalizovanom svete, a zároveň podporujú medzinárodné porozumenie a budovanie mieru. Činnosti zamerané na prácu s mládežou na všetkých úrovniach majú preto pozitívny spoločenský vplyv, prispievajú k fyzickej a duševnej pohode mladých ľudí a pomáhajú pri oživení demokracie a pri zvládaní globálnych výziev,

Práca s mládežou sa vytvára pre mladých ľudí, spolu s nimi a prostredníctvom nich. Musí sa posilniť ich postavenie ako nositeľov spoločnej zodpovednosti a spolunavrhovateľov svojej práce s mládežou, projektu alebo združenia. Platení aj dobrovoľní pracovníci s mládežou zabezpečujú realizáciu týchto priestorov a podporujú partnerské činnosti.

Cieľom práce s mládežou je, aby bola otvorená pre všetkých mladých ľudí vrátane tých, ktorí majú menej príležitostí, ako sú mladí ľudia vo vidieckych, vzdialených, okrajových a menej rozvinutých oblastiach a najvzdialenejších regiónoch, a pre tých, ktorých plná politická a sociálna účasť je ohrozená v dôsledku individuálnych alebo štrukturálnych znevýhodnení alebo diskriminácie. Cieľom práce s mládežou je tiež stimulovať sociálne začlenenie. Činnosti súvisiace s prácou s mládežou sú prospešné pre mladých ľudí a v príslušných prípadoch aj pre deti od útleho veku.

Vytvorenie priaznivého prostredia

Práca s mládežou by mala využívať priaznivé prostredie, ktoré je aktívne inkluzívne a sociálne pútavé, kreatívne a bezpečné, podporujúce vzdelávanie, zábavu a seriózne, hravé a plánované. Toto prostredie by sa malo vyznačovať prístupnosťou, a to aj vo vidieckych, vzdialených, okrajových a menej rozvinutých oblastiach a najvzdialenejších regiónoch, ako aj otvorenosťou a flexibilitou a malo by tiež podporovať medzikultúrny a medzigeneračný dialóg. Toto priaznivé prostredie je založené na primeraných, vyvážených a rôznorodých systémoch podpory, štruktúrach a infraštruktúre, ktoré sa vytvárajú a realizujú v úzkej spolupráci s komunitou praxe v oblasti práce s mládežou. Okrem toho sa formuje spolu s mladými ľuďmi a pracovníkmi s mládežou pre potreby príjemcov práce s mládežou, a to najmä tým, že mladým ľuďom a pracovníkom s mládežou dáva možnosť vyjadriť sa k navrhovaniu rámci spoločného tvorenia, riadenia a pôsobenia vo verejných priestoroch.

([1]) Ako sa uvádza vo vyhlásení z druhej európskej konferencie o práci s mládežou.

Spoločenské ocenenie a uznanie

Spoločenské ocenenie a uznanie zdôrazňuje spoločenský prínos a úlohy práce s mládežou, okrem iného aj jej preventívne účinky, jej úlohu pri zelenej a digitálnej transformácii, pri podpore, vykonávaní, a tým aj oživení demokracií, pri riešení demografických výziev, jej úlohu pri budovaní komunít, pri výučbe noriem a hodnôt, pri prispievaní k sebestačnosti a všeobecnej pohode mladých ľudí, pri podpore konštruktívnych postojov orientovaných na riešenia, pri šírení názorov mladých ľudí, pri pomoci pri formovaní politiky v oblasti mládeže prispôsobenej realite a potrebám mladých ľudí a pri formovaní angažovaných občanov ([2]). Týmto ocenením a uznaním sa tiež deklaruje, že účasťou na činnostiach v oblasti práce s mládežou sa okrem iného podporuje sociálne začlenenie a pomáha budovať inkluzívne, súdržné a mierové spoločnosti a zabezpečuje sa, aby boli príležitosti na účasť na činnostiach v oblasti práce s mládežou dostupné, prístupné a viditeľné.

Vymedzenie pojmov

Spoločenstvo praxe pre prácu s mládežou ([3])

V oblasti práce s mládežou by sa spoločenstvo praxe pre prácu s mládežou malo chápať ako skupina ľudí, odborníkov aj neodborníkov, ktorí majú rovnaké záujmy, pokiaľ ide o riešenie problému, zlepšovanie svojich zručností a poučenie sa zo vzájomných skúseností. Spoločenstvo praxe pre prácu s mládežou tvoria zainteresované strany na všetkých úrovniach od miestnej až po európsku úroveň, ako napríklad: – pracovníci s mládežou a mládežnícki vedúci, – vedúci pracovníci v oblasti práce s mládežou; – nositelia projektov, – akreditované a nezávislé organizácie venujúce sa práci s mládežou, – školitelia, – výskumní pracovníci, – pedagógovia pracovníkov s mládežou; – miestne spoločenstvá a obce, – národné agentúry pre program Erasmus+ Mládež a Európsky zbor solidarity. – zastúpenia mládeže a mladí ľudia a – tvorcovia politík v oblasti mládeže. Všetci účastníci v spoločenstve praxe pre prácu s mládežou majú v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti rôzne mandáty, úlohy a kapacity pre ďalší rozvoj práce s mládežou.

Hra

Na účely tohto uznesenia je učenie sa praxou, vrátane hrania, prostriedkom neformálneho vzdelávania, ktorý prispieva k posilneniu dôvery detí a mladých ľudí v sociálny priestor a k rozvoju ich sociálnych kompetencií. Hra je pre deti a mladých ľudí zásadnou činnosťou, ktorá zahŕňa fyzicky aktívne hry a súťažné hry, ako aj nápadité, prieskumné a sociálne správanie, ktoré je nevyhnutné pre ich pohodu, zdravie a rozvoj. Rôzne formy hry, ktoré uprednostňujú rôzne vekové skupiny vrátane mladých ľudí, ktorí skúmajú svoju identitu, majú zásadný význam pre ich prechod do dospelosti a pocit spolupatričnosti ([4]).

([2]) V roku 2010 sa zistilo, že „práca s mládežou môže mať aj pridanú sociálnu hodnotu, pretože sa ňou môže: podporovať účasť na spoločenskom dianí a zodpovednosť, dobrovoľná zaangažovanosť a aktívne občianstvo; posilňovať budovanie spoločenstva a občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach (napr. dialóg medzi generáciami a medzi kultúrami), prispievať k rozvoju tvorivosti mladých ľudí, ich kultúrneho a sociálneho povedomia, podnikavosti a inovácie, podporovať možnosti pre sociálne začlenenie všetkých detí a mladých ľudí, osloviť aj mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami prostredníctvom rôznych pružných a rýchlo prispôsobiteľných metód. Práca s mládežou preto zohráva v spoločnosti rôzne úlohy a môže byť prínosom pre oblasti politiky, ktoré sa týkajú mládeže, ako napríklad celoživotné vzdelávanie, sociálne začlenenie a zamestnanosť. Práca s mládežou, či už ju vykonávajú dobrovoľníci alebo profesionáli, má značný sociálno-ekonomický potenciál, keďže môže zabezpečovať hospodársku činnosť, poskytuje infraštruktúru, vytvára hospodárske prínosy a zvyšuje zamestnanosť (mládeže). Osobné a profesionálne zručnosti a kompetencie, ktoré účastníci, pracovníci s mládežou a mládežnícki lídri získali pri práci s mládežou, sú pre trh práce prínosom. Takéto zručnosti a kompetencie sa musia dostatočne ceniť a skutočne uznávať“. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o práci s mládežou (2010/C 327/02).

([3]) Pozri prílohu II k uzneseniu Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o rámci na vytvorenie európskeho programu práce s mládežou (2020/C 415/01).

([4]) Organizácia Spojených národov, Výbor pre práva dieťaťa, všeobecný komentár č. 17 (2013) o práve dieťaťa na odpočinok, voľný čas, hru, rekreačné aktivity, kultúrny život a umenie (článok 31).

PRÍLOHA III

Iné zdroje

— Schild, H., Mapping Existing European Youth Policy Strategy on Youth Work (Mapovanie existujúcich európskych stratégií týkajúcich sa politiky v oblasti mládeže, pokiaľ ide o prácu s mládežou), publikácia vydaná pod záštitou belgického predsedníctva Rady Európskej únie v oblasti mládeže (2024),

— Williamson, H., Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (Kde sme teraz, Práca s mládežou v súčasnej Európe) (Október 2023), publikácia vydaná pod záštitou belgického predsedníctva Rady Európskej únie v oblasti mládeže (2024),

— 3. európska konferencia o práci s mládežou (Bonn 2020) – záverečné vyhlásenie,

— M. Moris & M. Loopmans (2019) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium, Journal of Youth Studies (Demarginalizácia mladých vo verejnom priestore: kritickí pracovníci s mládežou a miestne samosprávy v boji o verejný priestor v Belgicku, Žurnál štúdií o mládeži), 22:5, 694 – 710,

— 2. európska konferencia o práci s mládežou (Brusel 2015) – záverečné vyhlásenie

— 1. európska konferencia o práci s mládežou (Gent 7. – 10. júla 2010) – záverečné vyhlásenie.

PRÍLOHA IV

Hlavné zistenia Európskej konferencie o miestnej práci s mládežou a demokracii, ktorá sa konala od 20. do 23. februára 2024 v Bruseli počas belgického predsedníctva Rady Európskej únie: Dr. Guy Redig (hlavný spravodajca):

1. Práca s mládežou na miestnej úrovni 1) ponúka mimoriadne prostredie na uplatňovanie demokracie a je inšpiráciou pre cesty k aktívnemu zapojeniu do spoločnosti – so silným presvedčením, že deti budú mať čo najskôr šancu na účasť a 2) formuluje kľúčovú charakteristiku práce s mládežou na miestnej úrovni ako miesta, kde mladí ľudia radi spoločne prežívajú svoju mladosť, pretože hra a hravosť sú podmienkou rozvoja mnohých ďalších pozitívnych vplyvov, ako je učenie sa a zdokonaľovanie rôznych kompetencií, zapájanie sa do rôznych demokratických postupov, schopnosť prevziať zodpovednosť a 3) je prepojená s mnohými ďalšími pedagogickými zásahmi, ako je vzdelávanie, sociálna a kultúrna práca.

2. Investovaním do silnej a dlhodobej miestnej politiky práce s mládežou založenej na intenzívnom dialógu a účasti miestne samosprávy vytvárajú konkrétne podmienky pre optimálny rozvoj práce s mládežou na miestnej úrovni. Obce preto potrebujú rámec, ktorý poskytne obrysy a inšpiráciu na vytvorenie miestnych podporných systémov šitých na mieru. Členské štáty by mali investovať do formovania tohto rámca spolu s miestnymi aktérmi v rámci celoeurópskej siete. Tento rámec môže byť inšpirovaný pojmom „vytváranie priestoru“, ktorý sa má chápať ako duševný ([1]), fyzický ([2]) a politický priestor ([3]) z dlhodobého hľadiska ([4]), a mal by zahŕňať úsilie o optimalizáciu kvality dobrovoľných aj profesionálnych pracovníkov s mládežou.

3. Európska únia a Rada Európy, ktoré sú už aktívne a stimulujú miestnu prácu s mládežou (politiku), môžu rozšíriť a zintenzívniť svoje úsilie v tejto oblasti ďalším investovaním do vytvárania sietí, výmeny postupov, podnecovaním prieskumov (okrem iného prostredníctvom svojho partnerstva pre mládež), a tak prispieť k spoločnému základu rámca pre miestnu politiku práce s mládežou.

4. Je naliehavo potrebné udržať investície do účinnejších a efektívnejších postupov týkajúcich sa zložitých, ale prioritných cieľov, ako sú začlenenie, rovnosť, účasť, demokracia a rozmanitosť. Práca s mládežou na miestnej úrovni a politika práce s mládežou na miestnej úrovni ponúkajú jedinečnú príležitosť na premietnutie všetkých týchto ľudských hodnôt do konkrétnych postupov, čím sa zo sloganov stávajú osvedčené postupy.

([1]) Duševný priestor: znalosti, porozumenie, uznanie a rešpektovanie miestnej práce s mládežou ako osobitnej ponuky vo voľnom čase detí a mladých ľudí, ktorú možno vytvoriť len prostredníctvom systematického a otvoreného dialógu.

([2]) Fyzický priestor: zabezpečenie vhodného počtu metrov štvorcových vnútri či vonku pre mladých ľudí ako dôležitú časť obyvateľstva (verejné) a najmä pre iniciatívy v oblasti práce s mládežou (súkromné).

([3]) Politický priestor: premietnuť potreby mladých ľudí a miestnej práce s mládežou do spoľahlivého systému vládnej podpory prostredníctvom dotácií, služieb, koučingu, ktorý sa vyvíja prostredníctvom aktívnej účasti.

([4]) Situovanie v čase: vykonávať tieto politiky pre uznanie a podporu z dlhodobého hľadiska.